

Briselē, 2023. gada 13. septembrī
(OR. en)

10202/23

LIMITE

JUR 368
ECOFIN 564
UEM 169
TSGC 4

Starpiestāžu lietas:
2023/0138(COD)
2023/0137(CNS)
2023/0136(NLE)

JURIDISKĀ DIENESTA ATZINUMS ¹

Sūtītājs:	Juridiskais dienests
Temats:	Līguma par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā (LSKP) III sadaļas "Budžeta pakts" satura ierosināta iekļaušana Savienības tiesību aktos ar Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, Komisijas priekšlikumu Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu, un Komisijas priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām

¹ Šajā dokumentā iekļauti juridiski atzinumi, kas ir aizsargāti saskaņā ar 4. panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem un kurus Eiropas Savienības Padome nav publicējusi. Padome patur visas likumīgās tiesības attiecībā uz jebkuru neatļautu publikāciju.

I. IEVADS

1. 2023. gada 26. aprīlī Eiropas Komisija nāca klajā ar priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ², priekšlikumu Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu ³, un priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām ⁴ (kopā sauktu par "ekonomikas pārvaldības pārskatīšanas (EPP) paketi").
2. Priekšlikumu mērķis ir *"padarīt ES pārvaldības sistēmu vienkāršāku (izmantojot vienu vienīgu jeb vienotu darbības rādītāju neto izdevumu virzības jeb trajektorijas veidā un vienkāršojot ziņošanas prasības, jo īpaši ieviešot holistisku, vienotu, integrētu vidēja termiņa fiskālo un strukturālo plānu), pārredzamāku un efektīvāku, ar lielāku valsts atbildību un labāku izpildi, ļaujot veikt reformas un investīcijas, vienlaikus reālistiski, pakāpeniski un ilgstoši samazinot lielu valsts parāda attiecību"* ⁵. Turklāt, *"cenšoties nodrošināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, kā arī izaugsmes veicināšanu, reformētā sistēma atbilst arī galvenajiem mērķiem, kuri paredzēti budžeta jeb fiskālajā paktā, kas veido Līguma par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā (LSKP) III sadaļu. Turklāt citi ierosinātā tiesību akta elementi saglabā fiskālā pakta [budžeta pakta] saturu"* ⁶.

---

² COM(2023) 240 final.

³ COM(2023) 241 final.

⁴ COM(2023) 242 final

⁵ Paskaidrojuma raksts priekšlikumam Regulai par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, 2. lpp.

⁶ Turpat, 3. lpp.

3. Visi trīs EPP paketes priekšlikumi attiecīgi ietver identisku apsvērumu, kas nosaka, ka *"tās veido reformētu Savienības ekonomikas pārvaldības sistēmu, kas Savienības tiesiskajā regulējumā iekļauj Līguma par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā (LSKP) III sadaļas "Budžeta pakts" saturu saskaņā ar tā 16. pantu"* ⁷.
4. Šajā sakarā Padomē notiekošā priekšlikumu sagatavošanas darba laikā Finanšu padomnieku darba grupā tika izvirzīti šādi jautājumi.
- i) Vai EPP paketē ir iekļauts budžeta pakta "saturs" LSKP 16. panta nozīmē?
  - ii) Kādas būtu EPP paketes pieņemšanas sekas uz LSKP tiesisko režīmu?
  - iii) Vai LSKP 7. pants joprojām būtu piemērojams gadījumos, kad EPP pakete aizstāj LSKP?
5. Padomes Juridiskais dienests atgādina, ka identiski jautājumi jau ir analizēti 2018. gada 25. aprīļa atzinumā ⁸ par priekšlikumu Padomes Direktīvai, ar ko nosaka noteikumus par fiskālās atbildības un vidējā termiņa budžeta ievirzes stiprināšanu dalībvalstīs.

---

⁷ Attiecīgi 32. apsvēruma priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, 23. apsvēruma priekšlikumā Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu un 8. apsvēruma priekšlikumā Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām.

⁸ Dokuments 8336/18 ("Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinums").

6. Tādējādi jautājumi, kas saistīti ar ietekmi uz LSKP noteikumu tiesisko statusu, ja tie tiktu iekļauti Savienības tiesību aktos veidā, kas atbilst tā "saturam", jau ir apspriesti un atbildēti Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 30.–39. un 41. punktā.
- Tā kā šībrīža 2. un 3. jautājuma pamatā ir tāds pats pieņēmums, EPP paketē nav jaunu elementu, kas šajā sakarā mainītu 2018. gada atzinuma secinājumus. Tādēļ šajā atzinumā galvenā uzmanība tiks pievērsta 1. jautājumam, jo EPP pakete būtiski atšķiras no priekšlikuma, kas tika analizēts Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinumā. Tomēr attiecīgos gadījumos šis atzinums joprojām balstās uz 2018. gada atzinumu, lai pamatotu šo analīzi.

II. JURIDISKAIS KONTEKSTS UN FAKTISKIE APSTĀKĻI

7. LSKP stājās spēkā 2013. gada 1. janvārī un radīja pienākumu Līgumslēdzējām pusēm saistošu un pastāvīgu, vēlams, konstitucionālu, valsts tiesību normu veidā ievest noteikumu par cikliski koriģētā izteiksmē līdzsvarotu budžetu, strukturālā deficīta zemākajai robežai sasniedzot 0,5 % no to iekšzemes kopprodukta (IKP), kas tādu dalībvalstu gadījumā, kuru parāda līmenis ir ievērojami mazāks par 60 % no IKP un kuru publisko finanšu ilgtspējas risks ilgtermiņā ir neliels, var būt arī 1 % no IKP ("līdzsvarota budžeta norma", LSKP 3. panta 1. punkts). Turklāt LSKP ir prasīts, lai līdzsvarota budžeta norma Līgumslēdzēju pušu valsts tiesību aktos stātos spēkā, pieņemot "*normas, [...] kuras ir saistošas un pastāvīgas, vēlams, konstitucionālas, vai kuru pilnīga ievērošana un izpilde valsts budžeta procesos tiek kā citādi garantēta*" (LSKP 3. panta 2. punkts).
- To papildina prasība nodrošināt, ka ievērojamas novirzes automātiski iedarbina korekciju mehānismu (LSKP 3. panta 2. punkts). Komisija ir arī ierosinājusi dažus kopējus principus attiecībā uz valsts fiskālās korekcijas mehānismiem, tostarp attiecībā uz pārraudzības institūciju lomu un neatkarību ⁹.

---

⁹ Komisijas paziņojums "Valsts fiskālās korekcijas mehānismu kopējie principi" (COM(2012) 342 final).

8. LSKP ir ietverti arī specifiski izpildes mehānismi, saskaņā ar kuriem gadījumā, kad līdzsvarota budžeta norma nav pienācīgi iestrādāta valsts tiesību aktos, ES Tiesā var tikt celta prasība par Līgumā noteikto pienākumu neievērošanu (LSKP 8. pants), kā arī vispārīgākas pārvaldības saistības, piemēram, attiecībā uz balsošanu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros (LSKP 7. pants), ekonomikas politikas reformu *ex ante* koordinācija (11. pants) un iespēja rīkot Eurosamitus (LSKP 12. pants) ¹⁰.
9. LSKP ir arī noteikts, ka "*[v]ēlākais, piecos gados no šā līguma spēkā stāšanās dienas, pamatojoties uz tā īstenošanā gūtās pieredzes izvērtējumu, saskaņā ar [LES] un [LESD] veic nepieciešamos pasākumus, lai šā līguma saturu iekļautu Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā*" (LSKP 16. pants).

---

¹⁰ Tas atbilst Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 6. punktam.

10. Komisija uzskata, ka:

*"[p]amatojoties uz pieredzi, kas gūta, dalībvalstīm īstenojot LSKP, šī pakete saglabā budžeta pakta vidēja termiņa ievirzi kā instrumentu budžeta disciplīnas un izaugsmes veicināšanas sasniegšanai. Paketē ir stiprināta konkrētai valstij raksturīga dimensija, kuras mērķis ir palielināt valstu atbildību, tostarp piešķirot lielāku lomu neatkarīgām fiskālajām iestādēm, kas galvenokārt balstās uz budžeta pakta kopīgajiem principiem, kurus Komisija ierosinājusi saskaņā ar LSKP 3. panta 2. punktu. Izdevumu analīze, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, budžeta paktā prasītās atbilstības novērtēšanai kopumā, ir izklāstīta šajā regulā. Tāpat kā budžeta paktā, pagaidu novirzes no vidēja termiņa virzības ir atļautas tikai ārkārtējos apstākļos. Līdzīgi kā budžeta paktā, ja ir būtiskas novirzes no vidēja termiņa plāna, būtu jāīsteno pasākumi, lai noteiktā laikposmā koriģētu novirzes. Pakete stiprina fiskālās uzraudzības un izpildes procedūras, lai izpildītu apņemšanos veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses un ilgtspējīgu izaugsmi. Tādējādi ekonomikas pārvaldības sistēmas reforma saglabā LSKP noteiktos budžeta disciplīnas un parāda atmaksājamības pamatmērķus."*¹¹

---

¹¹ Attiecīgi 32. apsvērums priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, 23. apsvērums priekšlikumā Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu un 8. apsvērums priekšlikumā Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām.

III. JURIDISKĀ ANALĪZE

11. Jāizsaka divas sākotnējas piezīmes: pirmkārt, LSKP paredzētais pienākums veikt vajadzīgos pasākumus, lai minētā līguma III sadaļas "*saturu*" iekļautu ES tiesiskajā regulējumā, nevar ierobežot ES likumdevēja rīcības brīvību pieņemt ekonomikas pārvaldības sistēmu, ko tas uzskata par piemērotu. Starp dalībvalstīm noslēgtie starptautiskie nolīgumi nevar apdraudēt Savienības tiesību sistēmas autonomiju.
12. Otrkārt, Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 9. punktā ir paskaidrots, "*ka pašu LSKP Līgumslēdzēju pušu ziņā ir izvērtēt to noteikumu nozīmi un sekas, ko tās pašas ir apspriedušas un ratificējušas.*" Tāpat kā minētajā atzinumā, arī šajā atzinumā tādējādi tiks sniegti tikai daži interpretācijas kritēriji, lai Līgumslēdzējas puses varētu izvērtēt, vai ierosinātā EPP pakete Savienības tiesību aktos iekļautu LSKP "*saturu*" LSKP 16. panta paredzētajā nozīmē.
13. Pirmām kārtām, LSKP 2. panta 1. punktā ir noteikts, ka LSKP ir jāpiemēro un jāinterpretē atbilstīgi ES Līgumiem, jo īpaši atbilstīgi lojālas sadarbības principam, kas paredzēts LES 4. panta 3. punktā, un sekundārajiem ES tiesību aktiem. Otrkārt, saskaņā ar Vīnes Konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām (*VCLT*) 31. panta 1. punktu tādi līgumi kā LSKP ir jāinterpretē, pamatojoties uz to tekstu, saturu, objektu un mērķi: "*līgums tulkojams [interpretējams] [...] saskaņā ar parasto nozīmi, kāda piešķirama līguma noteikumiem kopumā un atbilstoši tā objektam un mērķim.*"
14. Turklāt *VCLT* 32. pantā ir minēti vēl citi interpretācijas līdzekļi papildu iepriekšējā daļā minētajiem, tostarp līguma sagatavošanas materiāli un līguma noslēgšanas apstākļi.

15. Jēdziens "saturis" tādējādi ir jāinterpretē saskaņā ar minētajiem kritērijiem.
16. LSKP 1. pantā ir paredzēti šā līguma mērķi: i) stiprināt ekonomiskās un monetārās savienības ekonomikas pīlāru, pieņemot noteikumu kopumu, kuru mērķis ir uzlabot budžeta disciplīnu ar budžeta paktu; ii) stiprināt savu ekonomikas politiku koordināciju un iii) uzlabot eurozonas pārvaldību. Visus šos trīs mērķus var uzskatīt par būtiskiem LSKP elementiem un attiecīgi par tādiem, kas veido tā saturu ¹². Tomēr saskaņā ar EPP paketes apsvērumiem tās mērķis ir iekļaut tikai LSKP III sadaļu ("Budžeta pakts"), un tas atbilst pirmajam no iepriekš minētajiem LSKP mērķiem. Attiecīgi turpmākajā analizē galvenā uzmanība tiks pievērsta šim pirmajam mērķim, proti, uzlabot budžeta disciplīnu ar budžeta paktu.
17. Šis mērķis ir pēc būtības atspoguļots LSKP 3. pantā, ar kuru ievieš: i) līdzsvarota budžeta normu, ko izsaka konkrētā skaitliskā izteiksmē (strukturālā deficīta zemākā robežvērtība 0,5 % apmērā no iekšzemes kopprodukta pēc tirgus cenām); ii) pienākumu minēto normu viena gada laikā pēc minētā līguma stāšanās spēkā transponēt, pieņemot "*normas, [...] kuras ir saistošas un pastāvīgas, vēlamas, konstitucionālas, vai kuru pilnīga ievērošana un izpilde valsts budžeta procesos tiek kā citādi garantēta*"; un iii) automātisku korekcijas mehānismu.
18. Iepriekšējos punktos minētais mērķis un saturs ir jāinterpretē kontekstā, kurā notika apspriedes par LSKP. Starpvaldību konference, kas bija atbildīga par apspriedēm LSKP sakarā, tika izveidota, ievērojot eurozonas valstu vai valdību vadītāju 2011. gada 9. decembra paziņojumu. Minētajā paziņojumā vadītāji norādīja uz nolūku izveidot pastiprinātu EMS arhitektūru, jo īpaši, ar apņemšanos noteikt jaunu fiskālo regulējumu, kas pamatojas uz principu, ka vispārējās valdības budžets būs sabalansēts vai ar pārpalikumu. Paziņojumā ir izklāstīts, ka "*tiks uzskatīts, ka šis princips ir ievērots, ja gada strukturālais deficīts nepārsniegs 0,5 % no nominālā IKP*" ¹³.

---

¹² Tas atbilst Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 10.–14. punktam.

¹³ Tas atbilst Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 16. punktam.

19. Tādējādi LSKP 3. pantu var uzskatīt par "saturu", kas minēts LSKP 16. pantā ¹⁴.
20. Savukārt ierosinātajā EPP paketē atkārtoti ir minēti vairāki elementi, kas ir daļa no LSKP 3. panta. Kā norādījusi Komisija: *"reformētā sistēma atbilst arī galvenajiem mērķiem, kuri paredzēti budžeta jeb fiskālajā paktā, kas veido [LSKP] III sadaļu... Ar vidēja termiņa ievirzi, kas balstīta uz konkrētām valstīm raksturīgajām parāda problēmām, [ierosinātā regula, ar kuru aizstāj Regulu 1466/97] daļēji atspoguļo fiskālā pakta [budžeta pakta] prasību par konvergenci ar vidēja termiņa nostājām, kas jāierosina, ņemot vērā valstij raksturīgās valsts parāda problēmas (LSKP 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts). Lai gan fiskālajā paktā [budžeta paktā] ir uzsvērtā strukturālā bilance, tajā ir paredzēta arī izdevumu analīze, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, lai kopumā novērtētu atbilstību (LSKP 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts), un šī analīze ir apstiprināta [priekšlikumā]. Fiskālais pakts [budžeta pakts] pagaidu novirzes no vidēja termiņa mērķa vai tā sasniegšanai noteiktajiem pielāgojumiem pieļauj vienīgi ārkārtējos apstākļos (LSKP 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts), kā paredzēts [ierosinātajā regulā]. Fiskālais pakts [budžeta pakts] paredz, ka gadījumā, ja novērotas ievērojamas novirzes no vidēja termiņa mērķa vai tā sasniegšanai noteiktajiem pielāgojumiem, ir jāīsteno pasākumi, lai noteiktā laikposmā novirzes koriģētu (LSKP 3. panta 1. punkta e) apakšpunkts). Tāpat reformētā sistēma prasa koriģēt novirzes no Padomes noteiktās neto izdevumu trajektorijas. Turklāt, ja noviržu rezultātā deficīts pārsniedz 3 % no IKP, dalībvalstij varētu piemērot pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. [...] Fiskālais pakts [budžeta pakts] paredz, ka Komisija un Padome piedalās izpildes procesā (LSKP 5. pants), kā norādīts priekšlikumā Padomes Regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1467/97." ¹⁵*

¹⁴ Tas atbilst Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 17. punktam.

¹⁵ Paskaidrojuma raksts priekšlikumam Regulai par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, 3.–4. lpp.

21. Ņemot vērā minēto, Komisija secina, ka *"ierosināto reformēto ekonomikas pārvaldības sistēmu var uzskatīt par tādu, ar kuru LSKP fiskālo noteikumu saturu iekļauj ES tiesiskajā regulējumā saskaņā ar LSKP 16. pantu."*¹⁶
22. Jāatzīmē arī tas, ka atšķirībā no 2017. gada priekšlikuma Padomes direktīvai, ar ko nosaka noteikumus par fiskālās atbildības un vidējā termiņa budžeta ievirzes stiprināšanu dalībvalstīs, EPP paketē ir ierosināts – kā līdzekli budžeta pakta *"satura"* iekļaušanai Savienības tiesiskajā regulējumā izmantot tikai ES regulas. Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 18. punktā attiecībā uz LSKP paredzēto pienākumu iekļaut līdzsvarota budžeta normu *"ar normām, kuras ir saistošas un pastāvīgas, vēlams, konstitucionālas, vai kuru pilnīga ievērošana un izpilde valsts budžeta procesos tiek kā citādi garantēta"* ir norādīts, ka, rīkojoties ar direktīvas starpniecību, ES likumdevējs *"ļauj dalībvalstīm noteikt transponēšanas formas un metodes, [tādējādi ļaujot tām] saskaņā ar priekšlikumu [..] izmantot rīcības brīvību, ko tām nesniedz LSKP"*.
- Savukārt šajos priekšlikumos šāda rīcības brīvība nebūtu pieejama, jo ES regulas uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojamas saskaņā ar LESD 288. pantu.
23. Tomēr ir divi elementi, attiecībā uz kuriem budžeta pakta un ierosinātās EPP paketes *"saturs"* atšķiras:
- pirmkārt, priekšlikumos nav noteikta konkrēta un obligāta skaitliska fiskālā norma un
  - otrkārt, priekšlikumi *"1/20 noteikumu"* kā rādītāju uz parādu balstītai pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai aizstāj ar atsauci uz novirzēm no neto izdevumu trajektorijas, jo Komisija uzskata, ka iepriekšējais noteikums uzliek *"pārāk stingrus fiskālo stimulu pasākumus dažām dalībvalstīm"*¹⁷.

---

¹⁶ Turpat.

¹⁷ Paskaidrojuma raksts priekšlikumam Regulai par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, 4. lpp.

24. Galvenais jautājums ir, vai, neraugoties uz iepriekš minētajām divām atšķirībām, EPP pakete atbilst LSKP fiskālo noteikumu "*saturam*". Izskatot šo jautājumu, ir jāņem vērā vairāki kritēriji.
25. Abu režīmu mērķu līdzvērtība (tā sauktā teleoloģiskā pieeja) ir svarīgs kritērijs, lai novērtētu, vai EPP pakete atbilst attiecīgo LSKP noteikumu "*saturam*", un šajā nolūkā Komisija attiecīgi uz to ir atsaukusies. Nav apstrīdams, ka gan LSKP, gan ierosinātās EPP paketes mērķis ir samazināt valsts parādu un izpildīt pienākumu izvairīties no pārmērīga valsts budžeta deficīta.
26. Tomēr, kā norādīts Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 21. punktā, tas, ka abiem mehānismiem ir viens un tas pats mērķis, ne vienmēr prasa, lai šim nolūkam izmantotie līdzekļi būtu vienādi. Tādēļ ir iespējams secināt, ka ierosinātā EPP pakete ietver LSKP III sadaļas "*saturu*" ar noteikumu, ka šo abu instrumentu pieejas, ar kurām tiecas nonākt pie minētā kopējā mērķa, ļauj sasniegt līdzvērtīgus rezultātus ekonomiskā ziņā.
27. Pēc būtības, kā norādīts Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 22. punktā, Līgumslēdzējām pusēm ir jāpārliciecinās, vai gadījumā, ja vairs nebūtu spēkā starptautiskā līgumā noteikta pienākuma, kā pašlaik paredzēts LSKP 3. pantā, saistības, kas tiktu uzņemtas saskaņā ar ierosināto EPP paketi, sniegtu rezultātu, kurš būtu līdzvērtīgs no budžeta pakta izrietošajam rezultātam.
28. Tomēr šādu vērtējumu nevar balstīt tikai uz ekonomiskās līdzvērtības pārbaudi. Kā norādīts 2018. gada atzinuma 23.–29. punktā, ir jāveic divi precizējumi.

29. Pirmkārt, Līgumslēdzējām pusēm būtu jāņem vērā arī pārvaldības un īstenošanas pieejas, uz kurām pamatojas abi minētie instrumenti – LSKP un ierosinātā EPP pakete. Abi instrumenti atbilst ļoti dažādiem pārvaldības un īstenošanas modeļiem. LSKP balstās uz kopēju skaitlisku parametru, kas Līgumslēdzējām pusēm ir zināms *ex ante* un tiek tām vienādi piemērots. Tas ir centralizēts un uz noteikumiem balstīts modelis, un tas bija attiecīgo sarunu pamatelements (skat. 18. punktā minēto eurozonas valstu vai valdību vadītāju paziņojumu). Ierosinātās EPP paketes pamatā ir decentralizēta pieeja, saskaņā ar kuru pienākumus katrai dalībvalstij nosaka atsevišķi partnerībā ar kompetentajām ES iestādēm (galvenokārt ar Komisiju).
30. Otrkārt, kā attiecībā uz jēdziena "*saturs*" iekļaušanu šajā sakarā plaši apspriests Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinumā – "*LSKP "būtības" [satura] iekļaušanu Savienības tiesību aktos nevar saprast kā izpildītu tikai ar to, ka tiek garantēta abu juridisko instrumentu rezultātu līdzvērtība, neatkarīgi no līdzekļiem tās sasniegšanai, – ir nepieciešams arī, lai būtu nodrošināts augsts viendabīguma un identiskuma līmenis starp abu instrumentu materiālajiem elementiem.*"¹⁸
31. Turklāt Padomes Juridiskais dienests norāda, ka LSKP 16. pantā ietverto pienākumu attiecībā uz satura iekļaušanu nevar lasīt neatkarīgi no konteksta, kādā tas ir izklāstīts. Tādējādi ir jānorāda, ka šīs tiesību normas teksts ietver vairākus svarīgus nosacījumus: pirmkārt, iekļaušanas procesa pamatā ir jābūt "*[LSKP] īstenošanā gūtās pieredzes izvērtējum[am]*" un, otrkārt, minētā procesa gaitā "*veic nepieciešamos pasākumus, lai [LSKP] saturu iekļautu Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā*".

---

¹⁸ Padomes Juridiskā dienesta 2018. gada atzinuma 29. punkts. Skatīt arī tā 25.–28. punktu.

32. Tādējādi šā noteikuma formulējums skaidri prasa – budžeta pakta iekļaujot Savienības tiesību aktos, ir jāņem vērā budžeta pakta piemērošanā gūtā pieredze. Šīs prasības ievērošana savukārt nozīmē, ka iekļaušanas procesu nevar uzskatīt par LSKP teksta mehānisku transkripciju ES tiesību aktos. Tekstā ir arī paredzēts pienākums attiecībā uz līdzekļiem ("*veic pasākumus, lai*"), bet netiek prasīts konkrēts galarezultāts. Abi šie elementi skaidri norāda uz nepieciešamību visaptveroši novērtēt pasākumu līdzvērtību, ņemot vērā kontekstu, kādā jāpiemēro jaunie EPP noteikumi, un izmaiņas minētajā kontekstā, tostarp pieredzi, kas gūta kopš LSKP parakstīšanas.

33. Pašreizējās paketes preambulā ir skaidra atsauce uz vairākiem elementiem, kas ir būtiski Savienības ekonomikas pārvaldības sistēmas piemērošanā ¹⁹. Padome ir skaidri atzinusi nepieciešamību saistībā ar pašreizējo reformu ņemt vērā šo neseno pieredzi ²⁰. Tāpēc šie kontekstuālie elementi ir arī būtiski, novērtējot, vai priekšlikumos ir pienācīgi iekļauts LSKP "saturs" saskaņā ar LSKP 16. panta formulējumu.

¹⁹ 5. apsvērums priekšlikumā Regulai par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 un priekšlikumā Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu: *Savienības ekonomikas pārvaldības sistēma būtu jāpielāgo, lai labāk ņemtu vērā fiskālā stāvokļa pieaugošo neviendabīgumu, ilgtspējas riskus un citus apdraudējumus dalībvalstīs. Spēcīgā politiskā reakcija uz Covid-19 pandēmiju izrādījās efektīva, lai mazinātu krīzes radīto ekonomisko un sociālo kaitējumu, tomēr krīzes rezultātā ievērojami palielinājās publiskā un privātā sektora parāda attiecība, uzsverot, cik svarīgi ir pakāpeniski, noturīgi un izaugsmi veicinošā veidā samazināt parāda attiecību līdz piesardzīgam līmenim un novērst makroekonomisko nelīdzsvarotību, vienlaikus pievēršot pienācīgu uzmanību nodarbinātības un sociālajiem mērķiem. Tajā pašā laikā Savienības ekonomikas pārvaldības sistēma būtu jāpielāgo tā, lai palīdzētu risināt vidēja termiņa un ilgtermiņa problēmas, ar kurām saskaras Savienība, cita starpā panāktu taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos, ietverot Klimata aktu, nodrošinātu enerģētisko drošību un atvērtu stratēģisko autonomiju, risinātu demogrāfiskās pārmaiņas, stiprinātu sociālo un ekonomisko noturību un īstenotu Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai, un tas viss prasa reformas un ilgtspējīgu un augstu investīciju līmeni turpmākajos gados."*

²⁰ Padomes 2023. gada 14. marta secinājumi par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm, 6. punkts: *"UZSKATA, ka ekonomikas pārvaldības sistēmā un turpmākajos ekonomiskās un monetārās savienības (EMS) padziļināšanas pasākumos būtu jāņem vērā pieredze, kas gūta no Savienības ekonomikas politikas risinājumiem, reaģējot uz iepriekšējām krīzēm."*

IV. SECINĀJUMS

34. Pašu LSKP Līgumslēdzēju pušu ziņā ir izvērtēt to noteikumu nozīmi un sekas, ko tās pašas ir apspriedušas un ratificējušas, tostarp nozīmi un sekas pienākumam veikt vajadzīgos pasākumus, lai minētā līguma III sadaļas "*saturu*" iekļautu Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā, kā noteikts tā 16. pantā.
35. LSKP "*satura*" iekļaušana Savienības tiesību aktos ir atkarīga no LSKP 3. panta un EPP paketes fiskālo noteikumu līdzvērtības novērtējuma. Veicot šo novērtējumu, Līgumslēdzējām pusēm būtu jāņem vērā šādi aspekti: abu mehānismu ekonomiskās līdzvērtības apmērs; LSKP paredzēto un EPP paketē ierosināto dažādo pārvaldības un īstenošanas modeļu salīdzinājums; angļu valodas jēdziena "*substance*" interpretācija (kas dažās LSKP valodu versijās, tostarp latviešu valodas versijā, ir tulkots kā "*saturs*") un vispārējais konteksts, kas ir pamats LSKP 16. pantā minētajai iekļaušanai, tostarp minētā līguma īstenošanā gūtās pieredzes izvērtējums.
-